

De AAA-checklist

Aanwezigheid (van de zorgverlener voor de patiënt):

1. tijd nemen
2. ruimte geven om alle onderwerpen te kunnen bespreken
3. actief luisteren
4. faciliterend gedrag (bijv. empathisch, respectvol, voorkomend, ook eens spontaan de patiënt opbellen of bezoeken)
5. gezamenlijk besluiten nemen (over diagnostiek en behandelplan)
6. bereikbaarheid (bijv. telefoonnummers)

Actuele onderwerpen (die door de zorgverlener aan de orde gesteld dienen te worden):

7. diagnose
8. prognose
9. lichamelijke klachten en zorgen van de patiënt
10. psychosociale klachten en zorgen van de patiënt
11. zingevings- en spirituele vragen en zorgen van de patiënt
12. wensen voor nu en de komende dagen
13. *unfinished business*, afronding van het leven
14. opties behandeling en zorg naar aanleiding van besproken onderwerpen

Anticiperen (op diverse scenario's):

15. vervolgspraken aanbieden
16. mogelijke complicaties
17. wensen voor de komende weken of maanden (zowel persoonlijke wensen als voorkeuren ten aanzien van medische beslissingen)
18. het feitelijke stervensproces (laatste uren of dagen)
19. beslissingen rond het levenseinde